

Головним у моральному вихованні В. Сухомлинський вважав формування в дитини людяності, гуманізму. До людей треба бути добрими, чуйними, не робити їм зла і, максимально намагатися допомагати слабшим.

Моральне виховання тісно пов'язане з розумовим вихованням. В. Сухомлинський про це говорить: «Розумове виховання завжди було і буде однією з головних ланок навчально-виховного процесу» [1, с. 206]. Важливо, аби виховні впливи були узгоджені з особливостями віку. Лише тоді старання будуть виправданими і успішними. Тому він велике значення надає питанням фізичного виховання, психічного розвитку, проблемам взаємин. Його твердження про єдність світогляду і становлення духовного світу відображено в його працях. В. Сухомлинський відкрив головні складові елементи розумового виховання: дослідницький підхід на уроках, активне пізнання природи, емоційне сприйняття, практичне використання результатів пізнання. Формуючи світогляд, педагог удосконалює і духовний світ підлітка, адже «світогляд людини – це суб'єктивний стан особистості, який виявляється в її думках, почуттях, волі, діяльності» [2, с. 208]. Педагог веде вихованця через знайомство з елементарними нормами моралі до пробудження моральних почуттів, а потім – до вироблення моральних звичок і через вправи в моральних вчинках – до моральних переконань [4, с.28].

Успішне виховання і в наш час неможливе без детального вивчення і впровадження в діяльності педагогічної спадщини В. Сухомлинського. Він часто повторював, що кожна школа повинна мати своє обличчя: звичаї і традиції. Актуальність сьогодні мають ідеї педагога-гуманіста в розвитку сучасної школи для розв'язання науково-методичних проблем. Його діяльність видатного українського педагога до історії педагогічної думки дуже збагатила українську педагогіку новими думками. Помітними є його праці не лише в Україні, а й у усьому світі, а педагогічний досвід значно вплинув на практичну діяльність школи.

Отже, короткий огляд окремих ідей педагога підтверджує актуальність і значущість педагогічної скарбниці філософів, оскільки ідеї видатного педагога ХХ ст. В. Сухомлинського не тільки є своєчасними для сучасності, але можуть залишатися актуальними для педагогічної теорії та практики ще тривалий час, виступаючи своєрідним гаслом школи майбутнього.

Список використаної літератури

1. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: у 5 т. / Сухомлинський В. О. – К.: Радянська школа, 1977. – Т.3. – 670с.
2. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: у 5 т. / Сухомлинський В. О. – К.: Радянська школа, 1977. – Т.4. – 640с.
3. Персоналії в історії національної педагогіки. 22 видатних українських педагоги / А.М.Бойко, В.Д.Бардінова та ін.; [Під заг.ред.А.М.Бойко]. – К.: ВД«Професіонал», 2004. – 576с.
4. ОмельчукВ. Педагогіка В.Сухомлинського – педагогіка гуманізму / В.Омельчук// Рідна школа. – 2013. – № 8–9 – С.28–30.
5. Сухомлинський В.О. Моральні заповіді дитинства і юності. // Вибрані твори. У 5т. Т.4. - К.: Рад. Школа. - 1966.-232 с.

Володимир Мокляк

РЕКОМЕНДАЦІЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ «ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ПОШУКИ, СТРАТЕГІЯ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

20–21 листопада 2018 р. Полтавським національним педагогічним університетом імені В. Г. Короленка за участю Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені М. В. Остроградського, Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, Національного університету біоресурсів і природокористування України, Харківського національного педагогічного університету

імені Г. С. Сковороди, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Академії Поморської в Слупську (Польща) навчально-виховних закладів Полтавщини відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Педагогічна освіта в Україні: пошуки, стратегія, перспективи розвитку».

Основна мета наукового зібрання, у роботі якого взяли участь понад 180 докторів і кандидатів наук, докторантів і аспірантів, викладачів, керівників підрозділів з виховної роботи закладів вищої освіти, директорів шкіл і їх заступників, учителів, магістрантів і студентів – привернути увагу наукової громадськості до сучасного стану й особливостей реформування вітчизняної системи вищої педагогічної освіти.

Актуальність тематики наукового зібрання посилюється суттєвим оновленням нормативно-правової бази: прийняттям Законів України «Про вищу освіту» (2014), «Про освіту» (2017), ухваленням концептуальних засад реформування середньої школи «Нова українська школа» (2016) та ін. У 2018 р. школи України здійснили набір першокласників, що почали навчатися за новою концепцією. Тому першочерговим завданням є підготовка компетентного вчителя-професіонала, який буде здійснювати ефективну навчально-виховну діяльність на засадах суб'єкт-суб'єктних відносин, виховуючи всебічно й гармонійно розвинену особистість – патріота своєї країни, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та інновації в освітній сфері.

Конференція проходила в режимі роботи пленарного засідання і круглих столів. Доповіді, оголошені під час наукового зібрання, свідчать, що на сьогодні актуальними є: вивчення досвіду підготовки майбутніх учителів у різних навчальних закладах, компетентнісний підхід, створення електронних освітніх ресурсів, використання ідей педагогів-новаторів, реалізація концепції Нової української школи, організація освіти дорослих, індивідуальний підхід у навчанні, зарубіжний досвід підготовки педагогічних кадрів, проектні технології, дистанційне й інші види навчання, особливості інклюзивного навчання, опорні школи, аксіологічний підхід у навчанні, тьюторство, сімейне виховання, використання інтерактивних технологій онлайн-освіти (EdEra, Prometheus) тощо.

Дослідники взяли активну участь в історико-педагогічному дискурсі особливостей підготовки вітчизняних учителів, звертаючись до наукової спадщини відомих педагогів (Ш. Амонашвілі, Г. Ващенко, Б. Грінченка, М. Драгоманова, М. Загірньої, А. Макаренка, С. Оріховського, М. Остроградського, В. Сухомлинського та ін.).

Учасники Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Педагогічна освіта в Україні: пошуки, стратегія, перспективи розвитку» звертаються до наукової спільноти, керівників і працівників закладів вищої освіти, загальноосвітніх навчальних закладів, центральної і місцевої влади з рекомендаціями:

1. Запропонувати закладам вищої освіти, науково-педагогічним установам підняти престиж професії вчителя шляхом висвітлення актуальних теоретичних та практичних досліджень підготовки педагогічних кадрів на сторінках фахових і періодичних видань, проведення наукових конгресів, конференцій, семінарів різних рівнів із залученням провідних фахівців із України та з закордону, розповсюдження наукової і науково-методичної літератури тощо.

2. Ураховуючи необхідність міцного взаємозв'язку педагогічної практики й теорії, зокрема з ідеями педагогів світового рівня (Ш. Амонашвілі, Г. Ващенко, Б. Грінченка, М. Драгоманова, А. Макаренка, М. Остроградського, В. Сухомлинського та ін.), пропонуємо: а) посилити увагу до вивчення студентами педагогічної спадщини цих педагогів у дисциплінах «Педагогіка», «Історія педагогіки», «Персоналії в історико-педагогічному дискурсі»; б) порушити перед Міністерством освіти і науки України та Національною академією педагогічних наук України клопотання про доцільність збільшення годин на педагогічні практики в навчальних планах підготовки бакалаврів і магістрів.

3. Організувати широкий бібліографічний пошук літератури, що стосується педагогічної освіти зі створенням інформаційного науково-педагогічного порталу, який би містив найсучасніші корисні посилання та повнотекстові праці у межах сайту кафедри чи університету.

4. Бібліотекам закладів вищої освіти організувати пошук тематичних блоків з проблеми педагогічної освіти у провідних міжнародних наукометричних базах (Scopus, Web of Science, Index Copernicus та ін.) з метою ознайомлення широкого кола науковців, викладачів, студентів, управлінців закладів середньої освіти, батьків з актуальними вітчизняними й зарубіжними дослідженнями.

5. Посилити співпрацю «педагогічний університет – школа» шляхом: проведення конференцій, круглих столів, семінарів, тренінгів, вебінарів із залученням представників адміністрації шкіл та кафедр (особливо педагогічних) університету; відвідування студентами та

викладачами кращих загальноосвітніх навчальних закладів з метою вивчення передового педагогічного досвіду та упровадження інновацій; організації проходження студентами усіх видів практик протягом навчання в університеті.

6. Сприяти ознайомленню студентів і викладачів педагогічних університетів з особливостями упровадження концепції Нової української школи шляхом відвідування уроків у початковій школі, включення завдань відповідного змісту до програм студентських олімпіад з педагогіки, до переліку питань для підсумкового контролю студентів, ректорських і комплексних контрольних робіт з нормативних дисциплін «Педагогіка», «Педагогіка вищої школи» та ін.

7. Кафедрі загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка продовжити популяризувати професію вчителя через проведення тематичних наукових зібрань різного рівня, публікацію відповідних матеріалів на сторінках фахового видання «Педагогічні науки», у кафедральному часописі «Дидакал» тощо.

Учасники конференції, звертаючись до наукової спільноти і освітян, висловлюють сподівання, що вивчення особливостей педагогічної освіти дасть змогу підняти рівень освіти України та забезпечити високу конкурентоздатність випускників українських вишів на світовому ринку праці.